Biskupické noviny

Püspöki Újság *Bischofsdorfer Zeitung*

ROČNÍK VIII. **SEPTEMBER 2008** **ČÍSLO 9** **ZADARMO**

Opäť sa otvorili brány škôl

Druhého septembra sa aj v našej mestskej časti opäť otvorili brány škôl a začal sa nový školský rok 2008/2009. Tento je v porovnaní s tými predchádzajúcimi výnimočný, pretože Národná rada SR schválila s účinnosťou od 1. septembra 2008 zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktorý prináša veľa zmien. Preto pedagógovia základných škôl v našej mestskej časti pracovali na školských vzdelávacích programoch aj počas letných prázdninových mesiacov. O presných počtoch žiakov v základných a materských školách v našej mestskej časti a zmenách súvisiacich s novým školským zákonom vás budeme informovať v októbrovom čísle novín.

V novom školskom roku želáme všetkým žiakom a študentom veľa vytrvalosti, šťastia a úspechov a všetkým pedagógom pevné zdravie, trpezlivosť a radosť z tejto náročnej, no krásnej práce.

(mk)

So starostkou na aktuálne témy

Na aktuálne témy sme sa so starostkou našej mestskej časti Alžbetou Ožvaldovou zhovárali pred tromi mesiacmi. Práve sa začalo horúce dovolenkové a prázdninové leto, ju však mohli občania nájsť v úrade každý deň. Čo sa za toto obdobie v mestskej časti zmenilo?

– Od posledného rozhovoru sa veci pohli ďalej. Je toho dosť, čo nás trápi, hlavne infraštruktúra a stav vozoviek. Po rozšírení Ul. svornosti v úseku Popradská ul. - Závodná ul. sa koncom augusta začala rozsiahla nutná oprava vozovky na križovatke Ul. svornosti - Slovnaftská za približne 5 miliónov korún. Dúfame, že vodičom pomôže aj priepustnosť cestnej svetelnej signalizácie, ktorá sa zdvojnásobí.

Generálny investor Bratislavy v súčasnosti pripravuje projekt cestnej svetelnej signalizácie na križovatke Podunajská - Komárovská. Sú tu problémy s niektorými pozemkami, ale dúfam, že tak ako sa vyriešili pozemky na Dvojkríž-nej ulici, kde sa už robí kruhový objazd, aj tento problém sa vyrieši.

• V lete sa v Dome kultúry Vesna prerábali priestory pre Cezhraničné impulzné a informačné centrum. Už funguje?

– Priestory pre Cezhraničné impulzné a informačné centrum vo Vesne sú prerobené, krásne a centrum môže začať plniť úlohy v oblastiach cestovného ruchu, podpory podnikania, prípravy projektov vhodných na financovanie z rôznych podporných fondov. Realizáciou tohto projektu prispejeme k plneniu priorít definovaných v Programe iniciatívy spoločenstva Interreg III rakúsko-slovenská spolupráca, najmä priority podpory cezhraničných organizačných štruktúr a rozvoj cezhraničných sietí.

• Pohlo sa niečo dopredu aj v budovaní cyklotrasy?

– Áno. V spolupráci s firmou Holcim dotiahneme cyklotrasu z Rovinky a vytvoríme ďalšiu - novú cyklotrasu, ktorá sa prepojí na cyklistickú Medzinárodnú dunajskú cestu. Už sa vytýčila cesta za Baumaxom, kade pôjde táto časť trasy.

• Ako pokračuje rozšírenie cintorína na Mramorovej ulici?

– V cintoríne na Mramorovej pribúdajú nové hrobové miesta a po odškodnení majiteľov chatiek podľa znaleckého posudku sa chatky zbúrajú a pozemok odovzdá Marianumu, ktorý ohradí priestor a začne cintorín rozširovať.

• V uplynulých mesiacoch sme čitateľov informovali o Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Podunajské Biskupice na roky 2008 - 2013, ktorý je podmienkou čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ v rámci Operačného programu Bratislavský kraj. Ako pokračujú aktivity mestskej časti v tejto oblasti?

- Dvadsiateho druhého júla sme odovzdali na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja náš prvý projekt v rámci Operačného programu Bratislavský kraj. Do troch mesiacov sa dozvieme, či sme boli úspešní, v čo dúfame. Ak áno, budeme môcť konečne vybudovať multifunkčné ihrisko a centrálny park. Už pripravujeme ďalší projekt na revitalizáciu Bieloruskej ulice. Medzitým zrušíme terajšie trhovisko, kde robia veľký neporiadok bezdomovci a „susedia z Pentagonu“ a vybudujeme uzavreté trhovisko.

(Pokračovanie na str. 3)

Vydarené stretnutie

Pre nás - bývalých žiakov základnej školy, bolo polstoročné výročie významnou udalosťou. Už od prvej triedy sme sa učili vo svojom materinskom jazyku. Bolo nás päťdesiatdeväť.

Dodnes sme pyšní na našu školu, s láskou spomíname na našich učiteľov. Na toto jubilejné stretnutie sme pozvali triednu učiteľku Máriu Stiffterovú, ktorú organizátorky podujatia Ami Pussová a Neszti Schwarzová privítali a zároveň aj v mene 32 prítomných žiakov jej zablahoželali k okrúhlemu životnému jubileu.

Veľký je počet tých, ktorí nás navždy opustili, až 17. Za nich sme sa pomodlili. Potom sme sa už radovali zo stretnutia, spoločných spomienok, hodnotili sme minulé udalosti, dianie dneška a smelo sme plánovali budúcnosť. Čas rýchlo plynul v družnej debate, speve pri cigánskej muzike, ktorú nám ako prekvapenie zabezpečila Tilda Wágnerová. Ani malý priestor nebol prekážkou pre tých, ktorí si chceli zatancovať.

Podobné vydarené stretnutia prajeme ďalším jubilujúcim triedam.

Gabriela Valičková

Jól sikerült találkozó

Idén volt félévszázados évfordulója annak a nevezetes eseménynek, melynek mi voltunk az első élvezői, akik a betüvetés tudományától végig saját anyanyelvünkön tanulhattunk. Ötvenkilencünket inditottak akkor útra. Mai napig büszkék vagyunk az iskolánkra, szeretettel gondolunk tanitóinkra.

Közülük osztályfőnökünket, Stiffter Máriát hivtuk meg a Pussné Ami és Schwarzné Neszti szervezte találkozóra. Ők az általános köszöntőn túl a jubiláló tanitónőnknek nevünkben is kifejezték jókivánságainkat.

Eddigi utunk során 17 osztálytársunktól vettünk örök búcsút, értük mondtunk 32-en engesztetlő imát. Ezt követően átadtuk magunkat a találkozás örömének, a közös emlékezésnek, értékelésnek egykor volt dolgokról, jelenről és még mindig a jövőbe vetett hitünkről. Nagyon jó hangulatban beszélgettünk, nótáztunk cigányzene mellett, melyet meglepetésre Wágner Tilda biztositott számunkra, sőt parányi helyen még táncoltunk is.

Hasonló jó sikerü találkozót kivánunk a minket követő jubiláló osztályoknak.

Valičekné – Duránszky Gabriella

Slávnostná rozlúčka s *predškolákmi*

Štvrtáci – *predškoláci*, tak voláme naše najstaršie deti, ktoré sa každý rok v júni lúčia so svojou Materskou školou na Latorickej ulici. Opúšťajú jej brány a kráčajú v ústrety novým zážitkom a vedomostiam, ktoré budú získavať v základnej škole.

Aj tento rok sme pripravili deťom množstvo akcií. Záverečnou bodkou na konci školského roku bola 25. júna 2008 slávnostná rozlúčka s *predškolákmi*, spojená s Diskoparádou šaša Maroša.

Naše „veľké" deti s netrpezlivosťou očakávali tento deň, lebo hoci sa ho zúčastňujú všetky deti z materskej školy, ony vždy vedia, že patrí hlavne im. Vyzdobený školský dvor zaplnili naše ratolesti. Posadali si na lavičky a s napätím pozorovali, čo sa bude diať. Na hlavičky sme *predškolákom* nasadili študentské čiapky, čím sa jasne odlíšili od ostatných detí. Všetkých veselo privítal šašo Maroš a dídžejka Elka. Deň plný zábavy a radosti sa začal. Rozozvučali sa struny gitary šaša Maroša a deti sa veselo pridávali do spevu. Nechýbali ani súťaže, sladké maškrty za odmenu a diskotéka dídžejky Elky. Deň plný radosti rýchlo ubiehal a úsmev sa nevytrácal z ich tváričiek. Keď stíchol spev a tóny gitary, všetci *predškoláci* plní očakávania nastúpili pred ostatné deti. Panie učiteľky so šašom Marošom im porozdávali knihy s venovaním, vodové farby a diplom na pamiatku, ako peknú spomienku na roky strávené v materskej škole. Na záver sa so šašom odfotili. Po dobrom obede zaspávali plní dojmov a zážitkov z pekného dňa.

Ani sme sa nenazdali a za štyri roky nám z *malých drobcov* vyrástli veľkí *predškoláci*, ktorí v septembri zaplnia lavice prvých tried základných škôl. K nám tiež nastúpia prváčikovia, malé deťúrence, z ktorých raz tiež budú školáci. Sme radi, keď k nám so školskou taškou opäť zavítajú a prídu sa pochváliť svojimi úspechmi alebo už ako starší sa porozprávať o plánoch, ktoré ich ešte len čakajú. Vždy však všetky deti vedia, že brány našej materskej školy zostanú pre nich aj po rokoch otvorené.

Renáta Klčová

OTÁZKY PRE

poslanca miestneho zastupiteľstva našej mestskej časti, člena miestnej rady a predsedu komisie životného prostredia a dopravy Ing. Vladimíra Holáska.

• V predchádzajúcom volebnom období ste boli poslancom mestského zastupiteľstva Bratislavy za našu mestskú časť, v súčasnom ste poslancom miestneho zastupiteľstva za tretí volebný obvod. Vo svojom volebnom programe ste uviedli štyri oblasti, ktorým sa chcete venovať: sociálnu, životné prostredie, šport a dopravu. Onedlho uplynie polčas volebného obdobia, môžete zhodnotiť, čo sa v týchto oblastiach aj vašim pričinením zmenilo k lepšiemu?

– Ako člen sociálno-zdravotnej komisie pri mestskom zastupiteľstve Bratislavy chcem pripomenúť, že tam sa rieši problematika celej Bratislavy čo sa týka sociálneho programu, napr. bezdomovci, seniori atď. Aj v našej mestskej časti úzko spolupracujeme s pani starostkou a naša spolupráca je výborná.

• Pomáha vám vaše vzdelanie a povolanie pri plnení volebného programu mestskej časti?

– Áno, vzdelanie mi dalo veľa a teraz ho môžem zužitkovať pri riešení problémov v doprave a životnom prostredí, ale treba povedať, že tiež mi radia skúsenejší odborníci. V našej mestskej časti je doprava veľmi zložitá a komplikovaná. Keď idete ráno do práce, tak sa nedá plynule dostať do mesta, samé zápchy a preťažená doprava. Tak sa snažíme riešiť túto situáciu, ale nie je to také jednoduché ako sa zdá. Musí byť úzka spolupráca pri riešení dopravy s Magistrátom.

• Aké sú vaše priority ako poslanca a predsedu komisie životného prostredia a dopravy v mestskej časti a možnosti ich riešenia?

– Priorita číslo 1 je skvalitniť dopravu. Čo sa týka životného prostredia, musím pripomenúť, že sa skvalitnila starostlivosť o zeleň.

• Váš odkaz občanom Podunajských Biskupíc?

– Aby boli nápomocní a dávali podnety svojim poslancom - čo by mali urobiť pre skvalitnenie života občanov Podunajských Biskupíc.

Pýtala sa **Mária Kostková**

Blahoželáme

Kluby dôchodcov v mestskej časti Bratislava - Podunajské Biskupice blahoželajú svojim členkám a členom - júlovým, augustovým a septembrovým jubilantom.

Z Klubu dôchodcov na Estónskej ulici životné jubileum oslávili:

v júli: Štefan Belička, Veronika Čierna, MUDr. Daniela Füleová, Anna Ivaneková, Alojz Jankovský, Marián Valovič, Johanka Velebná, Alžbeta Volentičová a Štefan Volentič,

v auguste: Anna Cigánková, Štefánia Hrušovská, Ľubomír Hromek, Božena Hromeková, Anna Kováčová, Magdaléna Kelemenová, Margita Turčeková a Terézia Vajdová,

v septembri oslavujú: Michal Kelemen, Terézia Kačeriaková, Natália Orbanová a Ján Petráš.

Z Klubu dôchodcov na Odeskej ulici životné jubileum oslávili:

v júli: Gustáv Mandl, Barbora Mészarosová, Oľga Nagyová, Helena Pečuková a Imrich Szabo,

v auguste: Rozália Bognárová, Alžbeta Falbová, Rozália Horváthová, Rozália Kirthová, Helena Nagyová, Helena Rábeková, Margita Šlézová a Gabriela Valíčková.

Prajeme vám do ďalších rokov zdravie, šťastie, spokojnosť a aby ste si aj v kolobehu všednych dní našli chvíle na radosť.

Mária Molnárová, Anna Gutléberová

Manželia **Mária a Ladislav Tóthovci** z Jókaiho ulice oslávili krásne životné jubileá - 70 a 75 rokov. Pevné zdravie, veľa šťastia a spokojnosti do ďalších rokov života im prajú dcéra Zuzana a syn Ladislav s rodinami.

EURO - nová národná mena

Euro ako národná mena bude na Slovensku zavedené 1. januára 2009. Rada Európskej únie stanovila 8. júla 2008 v Bruseli prepočítavací koeficient medzi eurom a slovenskou korunou (konverzný kurz) na úrovni 1 € = 30,1260 Sk. Konverzný kurz bude platiť na prepočet a výmenu korún za eurá od 1. januára 2009.

Až do konca roku 2008 bude konverzný kurz slúžiť na účely duálneho (dvojakého) zobrazovania cien a iných finančných hodnôt. Všetky reálne zmenárenské operácie medzi slovenskou korunou a eurom sa až do konca roka 2008 budú naďalej uskutočňovať podľa trhového kurzu.

Keď aj po rokoch nájdete slovenské bankovky, v Národnej banke Slovenska vám ich vymenia za tých istých podmienok ako 1. januára 2009, to znamená prepočítané konverzným kurzom a bezplatne.

Mali by sme vedieť

- Slovenskými korunami budeme môcť platiť v hotovosti do 16. januára 2009. Po tomto termíne budeme platiť len eurami.
- Od 8. augusta 2008 až do konca roka 2009 sa budú ceny tovarov a služieb uvádzať súčasne v slovenských korunách i v eurách.
- Banky budú vymieňať slovenské korunové mince 6 mesiacov a bankovky 12 mesiacov po zavedení eura. Výmena mincí a bankoviek bude bezplatná.
- Odporúča sa vložiť prebytočné slovenské koruny na účty do bánk ešte pred zavedením eura. Vyhnete sa tak očakávaným náporom klientov v pobočkách bánk.
- Peniaze uložené v banke budú automaticky prepočítané na eurá bez toho, aby kvôli tomu musel klient navštíviť banku.
- Čísla účtov sa nezmenia. Po januári 2009 budú účty vedené v eurách.
- Poplatky za bankové služby sa v súvislosti so zavedením eura nebudú zvyšovať.
- V platnosti zostanú všetky zmluvy s bankou, pričom sumy v nich uvádzané v slovenských korunách sa len prepočítajú na eurá.
- Platobné karty po zavedení eura zostanú v platnosti a nie je potrebné ich meniť. Po 1. januári 2009 budú automaticky komunikovať v eurách.

POZOR NA PODVODNÍKOV!!!

Pri prechode na novú menu sú najzraniteľnejšou skupinou obyvateľov seniori. Nižší počet núl v dôchodkoch a na výplatných páskach je psychologickým strašiakom. Treba však pripomenúť, že počet núl sa zredukuje aj v cenách výrobkov a služieb.

Preto našim starším spoluobčanom odporúčame:

Vyhnite sa výmenám peňazí na ulici, či ponukám od rôznych osôb vydávajúcich sa za predstaviteľov bánk, samospráv alebo iných inštitúcií, ktorí vás môžu navštíviť priamo u vás doma. **Nikto nemá právo žiadať od vás informácie o tom, koľko máte doma peňazí alebo ako a kedy si ich plánujete vymeniť za eurá. Ak vás niekto cudzí s týmto zámerom navštívi, je to zrejme podvodník!!!**

Banka od vás nebude požadovať kvôli prechodu na euro žiadne informácie. Nepodávajte nikomu pod zámienkou prechodu na euro informácie o prístupe k vášmu účtu, ako napríklad číslo účtu, heslá alebo PIN kód!!!

Ako skloňovať slovo euro?

Slovo euro bolo do slovenčiny kodifikované, čo znamená, že sa má pri používaní vo vetách skloňovať. Euro je podľa pravidiel slovenského pravopisu podstatné meno stredného rodu zakončené samohláskou o a skloňuje sa podľa vzoru mesto takto:

V jednotnom čísle (singulár): euro, eura, euru, euro, eure, eurom.

V množnom čísle (plurál): eurá, eur, eurám, eurá, eurách, eurami.

A čím bolo inšpirované stvárnenie znaku eura €? Gréckym písmenom epsilon ako odkaz na kolísku európskej civilizácie a vyjadruje prvé písmeno slova Európa.

(Zdroj: internet)

So starostkou na aktuálne témy

(Dokončenie zo str. 1)

V spolupráci s Magistrátom Bratislavy ako prví zrealizujeme projekt pod názvom Záhrady pre všetkých. Za 50 miliónov korún zrevitalizujeme celý vnútorný kruh na Bieloruskej ulici. Som veľmi rada, že z vlastných zdrojov zrekonštruujeme a zveľadíme Zdravotné stredisko na Lotyšskej ulici, kde sa už opravili a vyspádovali chodníky vo vnútrobloku, aby tam nestála voda.

Na Dolných honoch sme zateplili fasádu na Klube dôchodcov, v miestnej knižnici pribudli okrem internetu aj nové knihy a v záhrade sme namontovali nové hracie prvky pre deti. Na detskom ihrisku na Podzáhradnej ulici pribudol vďaka iniciatíve Občianskeho združenia Všetkým deťom altánok, mestská časť financovala výkopové práce a nové pódium. Finančne sme prispeli aj na nový pingpongový stôl. Objednali sme ďalšie strunové hračky, ktoré rozložíme na detských ihriskách. Nové preliezky pribudli na detských ihriskách na Latorickej a Korytnickej ulici.

Upravujeme a opravujeme parkovisko za trhoviskom na Latorickej ulici, odkiaľ sme konečne dostali preč nepoužívané, rozbité stánky.

Okolo zberného dvora sme urobili nové oplotenie, vyčistili okolie, nanosili veľké kamene, aby tí, ktorí si nevážia naše životné prostredie a pod rúškom tmy vynášali nečistoty a odpad zo svojich domovov, sa nedostali za areál zberného dvora.

• **Tak ako v každom rozhovore, aj teraz sme sa dostali k stále aktuálnej téme životné prostredie. Je veľa tých, ktorí ho zveľaďujú, ale, žiaľ, aj veľa tých, ktorí ho poškodzujú a ničia. Zmenilo sa niečo v tejto oblasti?**

– Podunajské Biskupice sú rozlohou veľmi veľké, majú plochu 42 hektárov. Asi musí uplynúť ešte veľa rokov, aby sme sa naučili vážiť si svoje okolie, svoje životné prostredie. Na miestnom úrade a v zastupiteľskom zbore sa nevzdávame, každý rok pribudne v mestskej časti viac kvetín. A keď, žiaľ, to aj niektorí naši spoluobčania ukradnú, rozkopú, zničia - zasadíme nové a nové. Raz musia prísť na to, že kvetiny sú pre potešenie a na skrášlenie aj ich okolia. Som vďačná každému, kto sa stará o svoje okolie a nie je mu ľahostajné verejné priestranstvo. Ľudia si zatepľujú domy, starajú sa o okolie svojho bydliska, vysádzajú kvety. Neraz keď prechádzam cez našu mestskú časť, Dolné hony či Medzi jarky, vidím, že sa starajú o vzhľad svojho okolia a vchody do bytových domov. Takisto to je aj v starej obci, kde ľudia skrášľujú svoje okolie. Tým všetkým úprimne ďakujem. Verím však, že aj tí, ktorí to zanedbávajú a nadávajú na ostatných, určite raz prídu na to, že poriadok môžeme udržať len spoločnými silami.

Verejnoprospešní pracovníci miestneho úradu denne zbierajú nečistoty po občanoch. Pri lavičkách zostáva množstvo fliaš, aj rozbitých, papierov a rôznej špiny. Kto to robí? Okrem iných aj naše deti... tie, ktorým chýba alebo chýbala pozornosť, výchova a láska zo strany rodičov, ktorí si myslia, že ony si to môžu dovoliť, ich neupozorní nikto. Uvedomia si raz, že ničenie a vandalizmus nie je žiadne „frajerstvo?“

• **Čo ešte môžu občania očakávať v mestskej časti v najbližšom období?**

– V septembri sa začneme stretávať s obyvateľmi ulíc, na ktorých ešte nie je vybudovaná kanalizácia, aby sme dohodli postup pri budovaní domových prípojok. V blízkej budúcnosti plánujeme zrekonštruovať aj sociálnu ubytovňu na Priekopníckej ulici, ktorá je v dezolátnom stave.

• **Ako sa mestská časť a miestny úrad pripravujú na prechod na novú menu - euro?**

– Vieme, že od 1. 1. 2009 sa zákonným platidlom stane euro. Na prechod na nové platidlo sa pripravuje aj naša mestská časť podľa zákona č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro v SR, pretože samospráva je gestorom v príprave všetkých právnych úkonov nevyhnutných na zavedenie eura vo svojej pôsobnosti. Je zodpovedná za organizačnú prípravu a prispôsobenie informačných systémov v rámci svojich kompetencií a nápomocná v organizáciách, ktorých je zriaďovateľom. Občania sa s otázkami súvisiacimi s prechodom na euro môžu obrátiť na ekonomické oddelenie miestneho úradu, kde im radi poskytneme informácie.

• **Po nástupe do funkcie ste zaviedli Deň otvorených dverí. Kedy bude najbližší?**

– Čas ukázal, že Deň otvorených dverí je zbytočný, dvere mám stále otvorené pre každého občana a ak je to v mojej kompetencii a možnostiach, veľmi rada pomôžem riešiť ich problémy hneď.

Mária Kostková

Promenáda na ihrisku aj pre vás

Z Biskupických novín ste sa dozvedeli, že naše Občianske združenie VŠETKÝM DEŤOM získalo grant z programu Šanca pre váš región Konta Orange, n.f., na projekt Promenáda na ihrisku. V prvej fáze realizácie projektu sme na detskom ihrisku na Podzáhradnej ulici vybudovali drevený altánok s informačnou tabuľou a vďaka starostke našej mestskej časti je na ihrisku osadené aj drevené pódium. A tak sa tu 31. júla t. r. mohla konať milá slávnosť, na ktorej sme slávnostne prestrihli pásku na altánku ako symbol spájania sa všetkých, ktorí prichádzajú a prídu na toto detské ihrisko a tiež s veľkým prianím, aby slúžil nielen rodičom a deťom, ktorí sú tu dnes, ale aj ďalším návštevníkom ihriska, ktorí zavítajú zajtra. V čase keď čítate tieto riadky, sme už v ďalšej fáze projektu a tou je séria komunitných stretnutí. Budú prebiehať od začiatku septembra do konca októbra 2008 a srdečne vás všetkých na ne pozývame.

(Poznámka redakcie: Program komunitných stretnutí uverejňujeme na poslednej strane.) Kontakt: **www.vsetkymdetom.sk**

(ah)

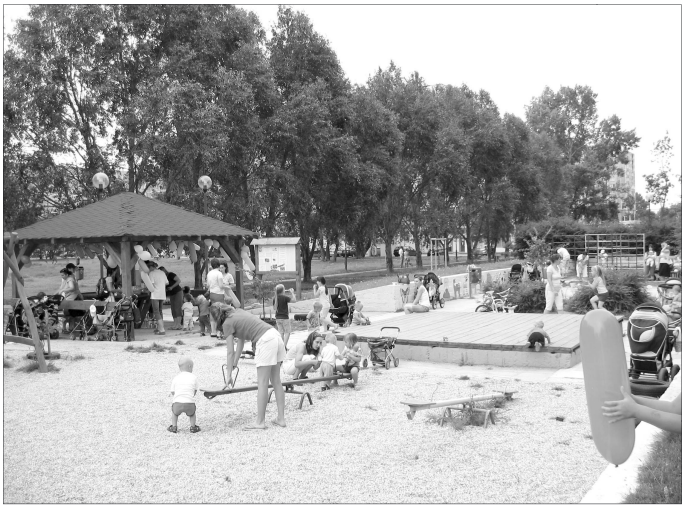

Prvý deň v materskej škole

Skončili sa prázdniny nielen pre školákov, ale aj pre tých najmenších. Naši malí škôlkári sa opäť vrátili k svojim skrinkám a postieľkam. Nečakali ich však tie isté, ale úplne iné, pretože i oni postúpili do vyššej triedy. A ich nové skrinky a postieľky sú rovnako pekné a voňavé. Veď o vôňu a čistotu sa postarali tety upratovačky. Vyčistili všetko, čo im prišlo pod ruky. Biele plachty a farebné paplóny sú pripravené prichýliť prvých nocľažníkov. I v triedach sa urobili úpravy. Kreatívne učiteľky doplnili a zmenili vzhľad tried. V tomto školskom roku budú hračky v noci odpočívať vo farebných boxoch na úplne nových skrinkách. Všetko je vkusne a esteticky zladené tak, aby to upútalo detské očká a potlačilo slzičky. Platí to najmä pre prváčikov. Dlho budú nahnevaní a uplakaní, kým si nájdu svojho kamaráta, obľúbenú hračku, či kútik na hranie. Ale keď príde deň „D“ a panie učiteľky prestanú byť najväčším nepriateľom, do triedy vstúpi slnko a na tváričkách detí sa rozžiari úsmev. Je to však dlhý adaptačný proces, ktorý vyžaduje veľkú trpezlivosť, starostlivosť a lásku učiteliek. S ruksačikom na chrbte podídu k svojej skrinke a nechápavo začnú plniť pokyny svojich mamičiek. Akosi im nejde do hlavy, prečo odchádzajú bez nich. I tety kuchárky sa vzorne pripravili. Svoje náradie majú uložené v skriniach a na poličkách. Stojí tam ako vojsko v pozore čakajúc na prvé rozkazy. Tie najkrajšie sú vstupy do detských šatní. Tam zasiahli šikovné ruky učiteliek a premenili ich na farebné leporelá. Vítajú nás zvieratká, chrobáčiky, kvietky i slniečka. Aj oni sú zvedavé pre koho sa tak vyfešákovali. Na školskom dvore sa tiež všeličo zmenilo. Zbavil sa smútočného rúcha a pomaly ožíva. Eštеže hojne popršalo, lebo tráva dostala novú frizúru od záhradníka. A vyzerá omnoho mladšie. Záhradný domček sa tiež nedal zahanbiť. Počas prázdnin podstúpil plastickú operáciu. Na jeho fasáde sa vynímajú rôzne zvieratká, ktoré spoza múra hľadia na svet. Malým žirafkám sa to nie veľmi páči, veď len kúsok od nich je zelená vŕba a im sa zbiehajú slinky. Ani niekoľkočlenná hrošia rodinka nie je veľmi spokojná, neustále sa dožaduje bazéna. Iba lev a tiger tíško mlčia, aby nevyplašili svoju korisť. A už prichádza posledný božtek na jedno líčko, posledný cmuk na druhé a dvere tried sa zatvoria za každým malým návštevníkom.

O chvíľu už počuť, že zvieratká sa zase rozprávajú zvieracou rečou, nákladné autá štartujú, bábiku bolí bruško, skupina remeselníkov pílkou opravuje pokazenú nohu na stole, dve sekretárky búchajú do klávesnice, aby stihli vystaviť faktúru, hasičské auto so zapnutou sirénou oznamuje pomoc na ceste. A do toho všetkého sa ozve srdcervúci telefonát mamičke, aby sa ponáhľala do materskej školy. Taký býva prvý deň u nás. Je presne taký, aký má byť a preto mu poprajme veľa šťastia.

Jarmila Holbíková
MŠ Latorická

MEMORY DAY 2008 – Deň otvorených dverí v Centre MEMORY

Trápia vás alebo niekoho z vašich blízkych problémy s pamäťou alebo orientáciou? Je to dôsledok stresu, starnutia či presýtenosti informáciami alebo ide už o prvotné príznaky Alzheimerovej choroby?

Poruchy pamäti nemusia byť iba problémom starších ľudí, ale objavujú sa aj u ľudí v strednom veku. Centrum MEMORY, ktoré sa venuje ľuďom s poruchami pamäti, pripravilo pri príležitosti tohtoročného Svetového dňa Alzheimerovej choroby **Deň otvorených dverí – MEMORY DAY 2008.** Je určený všetkým, ktorí pociťujú problémy s pamäťou, ale aj pre tých, ktorých zaujíma, ako si udržať myseľ v kondícii čo najdlhšie. Aktivizovanie mozgu a vytváranie nových podnetov sú totiž nielen prevenciou proti vzniku Alzheimerovej choroby, ale sú dôležité pre udržanie si vitality a chuti do života.

V piatok, 19. septembra 2008, od deviatej do deväťnástej hodiny, vás radi privítajú v Centre MEMORY na Mlynarovičovej ulici číslo 21 v bratislavskej Petržalke. Budete mať možnosť otestovať si úroveň svojich pamäťových funkcií a v prípade potreby vám prítomní odborníci odporučia ďalšie vyšetrenia. Pripravené sú aj ďalšie sprievodné aktivity. www.alzheimer.sk

Príďte a získajte inšpiráciu, ako udržať vašu myseľ v kondícii čo najdlhšie!

Na návšteve Materskej školy na Linzbothovej, Latorickej a Dudvážskej

Aby boli spokojné deti i rodičia

Dobrý deň deti, pozdravila som najmenších škôlkárov v triede Katky Gotzmannovej v Materskej škole na Linzbothovej ulici, ktorí sa skláňali nad výkresmi. Pastelkami a kriedami namočenými v mlieku kreslili zeleninu. Dobrý deň, spevavo odzdravili a popri maľovaní očkom pozerali, čo sa bude diať. Z výkresov sa na mňa usmievali žlté tekvice, červené reďkovky a mrkvičky, aj zelené hrášky a hlávky šalátu. Najsmelší Samko ma hneď informoval, že maľuje zeleninu pre sloníka a kriedy si namáčajú do mlieka preto, aby z ich prachu nekýchali. Smelšie dievčatká sa predstavili ako Vika, Dominika a Robinka a pridal sa k nim aj malý Dominik. Podobne to v tejto škôlke vyzeralo aj vtedy, keď sem chodili ich rodičia. No odvtedy uplynulo už dvadsaťštyri rokov.

Po prechode kompetencií zo štátnej správy na samosprávu mestská časť ako zriaďovateľ vytvorila prvého januára 2004 okrem iných aj nový právny subjekt - Materskú školu na Linzbothovej ulici s elokovanými triedami v objektoch materských škôl na Dudvážskej (MŠ od roku 1977) a Latorickej ulici (MŠ od roku 1976). Po výberovom konaní vymenovali do funkcie riaditeľky právneho subjektu Evu Elexovú a do funkcie jej štatutárnej zástupkyne Renátu Klčovú. V školách na Dudvážskej a Latorickej ulici riaditeľku zastupujú Mária Vrablecová a Renáta Klčová.

Po prechode kompetencií sa zmenilo aj financovanie škôl. Financovanie materských škôl, školských klubov detí pri základných školách a školských jedální pri základných a materských školách (originálne kompetencie) upravuje zákon NR SR č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon NR SR č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Originálne kompetencie v oblasti školstva sú financované v prevažnej miere z podielových daní. Ďalšími zdrojmi financovania sú poplatky za prenájom bytových a nebytových priestorov škôl, poplatky rodičov za dieťa v školskom klube detí, za dieťa v materskej škole a dary.

Rodičia mesačne platia rodičovský príspevok a príspevok na stravu. Okrem toho sa dohodnú na mesačnom príspevku na výlety, kultúrne podujatia, hračky a pod. a o jeho použití sami aj rozhodujú.

O čom všetkom môže vedenie právneho subjektu rozhodovať, pýtam sa Evy Elexovej.

- Stali sme sa veľkou materskou školou, od roku 2004 nám pribudli štyri triedy, každý rok sme otvorili jednu novú triedu. V súčasnosti je na Linzbothovej 8 tried, na Dudvážskej a Latorickej ulici po štyri triedy, ktoré spolu navštevuje 373 detí. Rozšírili sa nám kompetencie, môžeme prijímať deti, operatívne rozhodovať o použití finančných prostriedkov do tridsať tisíc korún. Za posledné roky sa pre naše materské školy urobilo veľa. Zriadili nám novú triedu, ostatné vynovili: maľovka, dlážky, koberce, upravili školské dvory. V školskom roku 2008/2009 otvoríme ďalšiu triedu, na ktorej sa teraz robia stavebné úpravy. V novom školskom roku bude mať MŠ na Linzbothovej aj vlastnú webovú stránku.

Prijímate už aj dvojročné deti, tie však potrebujú inú starostlivosť ako väčšie deti?

- Je to tak, potvrdzuje Eva Elexová a doplňuje informáciu, že podľa platnej legislatívy sa dieťa vo veku od dvoch do troch rokov v triede ráta za dve deti. Preto sa stáva, že rodičom nemôžu vyjsť v ústrety a prijať ich drobčeka do škôlky. Doteraz bolo v triede od 3 do 4 rokov 22 detí, v triede od 4 do 5 rokov 24 detí a v triede s predškolákmi od 5 do 6 rokov 28 detí. Zatiaľ u nás nie je povinná predškolská príprava detí. V novom školskom roku sa budú počty žiakov v triedach meniť podľa nového školského zákona o výchove a vzdelávaní. V triede pre 3 až 4 ročné deti bude najvyšší počet detí 20, v triede pre 4 až 5 ročné deti 21, v triede pre 5 až 6 ročné deti bude najvyšší počet 22 detí a v triede pre 3 až 6 ročné deti bude najvyšší počet 21 detí. Štátna školská inšpekcia môže na žiadosť zriaďovateľa povoliť vyšší počet detí v triedach až do školského roka 2011/2012.

Rodičov zaujíma, kedy môžu podávať žiadosti na umiestnenie dieťaťa do materskej školy. Vždy počas celého marca a do tridsať dní, teda do konca apríla musia dostať odpoveď. Pri prijímaní sú uprednostnené deti obyvateľov mestskej časti: 5 - 6 ročné deti a deti, ktoré majú v materskej škole súrodenca.

Čo môže urobiť rodič v prípade, že jeho dieťa do materskej školy neprijmú? Môže sa písomne odvolať u riaditeľky školy, odvolanie dať na vedomie zriaďovateľovi. Riaditeľka školy má povinnosť do 30 dní mu odpovedať a je pravdepodobné, že dieťa miesto v škôlke dostane, pretože v mestskej časti je značný pohyb - ľudia sa sťahujú, situácia v rodine sa zmení a pod.

Riaditeľka právneho subjektu je zodpovedná za jeho fungovanie. Musí zabezpečiť vyhovujúce technicko-materiálne podmienky v budovách a areáloch materských škôl: fungujúce vodovody a radiátory, triedy a kuchyne vybavené všetkým potrebným, prevádzkových zamestnancov, výchovno-vzdelávací proces, pedagógov a, samozrejme, správne hospodárenie. Ak sa vyskytnú problémy s deťmi, rieši ich spolu s rodičmi.

A čo jej z toho dá najviac „zabrať"? Pre nedostatočné finančné ohodnotenie častá fluktuácia kuchárok a pomocných síl v kuchyni. Treba však objektívne priznať, že ani práca pedagogických pracovníkov nie je dostatočne ohodnotená. Túto situáciu môže vyriešiť len zmena legislatívy.

Evu Elexovú i jej zástupkyne Máriu Vrablecovú a Renátu Klčovú (učiteľky s viac ako tridsaťročnou praxou) **teší,** že rodičia, ba aj starí rodičia, sú ochotní pomôcť materskej škole v rámci svojich možností prácou, sponzorsky (projektová dokumentácia vylepšenia interiéru, exteriéru i novej triedy, odborné práce, maľovanie a aj finančne), že sa zúčastňujú besiedok, výletov a podujatí, že žijú s radosťami i starosťami materskej školy, do ktorej chodí ich dieťa.

Tieto materské školy charakterizuje vysoká profesionalita, obetavá a svedomitá práca všetkých zamestnancov a množstvo nadštandardných aktivít. Potvrdzuje to i stály vysoký záujem o umiestnenie detí (prihlásených je o 30 viac ako môžu prijať). Z projektov, do ktorých sú naše materské školy zapojené spomeňme: Adamko hravo - zdravo, Nivea (projekt rozvíjajúci pracovnú a výtvarnú zručnosť), Zapni svoju hlavu - spestri Bratislavu a ďalšie.

Deti sa učia plávať, tancovať, korčuľovať, gymnastiku, učia sa anglický jazyk a chodia do školy v prírode. Svoju šikovnosť predstavia počas roka nielen v škôlke výstavkami a na besiedkach, ale aj na akciách a podujatiach mestskej časti.

(Pokračovanie na str. 6)

Na návšteve Materskej školy na Linzbothovej, Latorickej a Dudvážskej

Aby boli spokojné deti i rodičia

(Dokončenie zo str. 5)

Pred zápisom do základnej školy sa koná v každej materskej škole rodičovské združenie, ktorého sa zúčastňujú učiteľky našich základných škôl, aby pomohli rodičom vybrať pre svoje dieťa školu.

Často sa hovorí, že dnes sú deti iné ako kedysi. Je to naozaj tak, pýtame sa učiteliek v týchto troch materských školách. Určite, znela ich odpoveď. Dnes sú deti iné ako pred pätnástimi - dvadsiatimi rokmi. Kedysi boli naučené sedieť na koberci a dlhšie sa hrať alebo robiť konštruktívne veci pri stolíkoch, dnes prevažujú námetové hry. Napríklad v kuchynke chcú robiť to čo dospelí, ak sa hrajú s autami imitujú zažitú situáciu - nehodu, pri ktorej sú policajti, záchranka, odťahová služba. Dnes majú deti širší záber vedomostí, majú bohatšiu slovnú zásobu, sú bystrejšie a sebavedomejšie. Sú však aj náročnejšie. Viac používajú kozmetiku, drogériu, rôzne ozdoby a doplnky, sú krajšie a nákladnejšie oblečené. Predtým bolo bežné, že mladšie dieťa nosilo veci po staršom súrodencovi, to už dnes málokedy vidno. Rodičia kupujú deťom veci súčasne.

Súčasnosť však priniesla aj negatíva. Takmer každé druhé dieťa potrebuje logopéda, lebo, žiaľ, rodičia s ním odmalička nerozprávajú správne. Ak v rodine nevedú dieťa k tomu, aby sa podelilo o niečo s kamarátmi, ukázalo a požičalo im hračku a pod., vie byť veľmi egoistické a tvrdé a dokáže šikanovať iných - ty také nemáš, s tebou sa nehrám.

V Materskej škole na Linzbothovej sme sa porozprávali aj s kuchárom Imrichom Mandlim a vedúcou školskej jedálne pri Materskej škole na Linzbothovej a Dudvážskej ulici Valériou Orbánovou, ktorá má v tejto práci tridsaťročné skúsenosti. Zhodli sa v tom, že dnešné deti sú prieberčivejšie, mnohé nechcú jesť zeleninu. Veľa jedál odmietajú akoby ich nepoznali a zdá sa, že doma majú jednoduchšiu a jednotvárnejšiu stravu. Zrejme to súvisí s tým, že rodičia majú menej času aj na prípravu jedál.

Od Renáty Klčovej v Materskej škole na Latorickej sa dozvedáme, že už dlhé roky majú koncom mája slávnostný zápis novoprijatých detí a stretnutie s nimi a ich rodičmi. Je to akýsi deň otvorených dverí, kedy si môžu deti i rodičia pozrieť v materskej škole všetko, čo ich zaujíma. Postupne, podľa možností, vynovujú interiér materskej školy – vymenili podlahy, vymaľovali. V minulom školskom roku vymenili v triedach stoly a stoličky, ku ktorým teraz pribudli nové skrinky. O pekné a čisté prostredie aj posteľné prádlo sa v tejto, rovnako ako v ostatných materských školách, starajú svedomité upratovačky. Kuchárka Marta Korolovičová a jej pomocníčka navaria vždy chutne a toľko, aby bolo dosť aj pre veľkých jedákov.

Renáta Klčová upozorňuje rodičov najmenších detí, aby ich pripravili na škôlku aj tak, že im zmenia prostredie (nakrátko ich dajú k starým rodičom alebo príbuzným). Po prvýkrát zaviedli pre rodičov najmenších a novoprijatých detí mesačné tzv. adaptačné obdobie. Počas neho v škôlke posúdia, či je dieťa zrelé na pobyt v kolektíve a či v škôlke zostane alebo potrebuje ešte nejaký čas byť v domácom prostredí. Zároveň **prosí rodičov, ktorí podajú prihlášku aj do inej materskej školy a dieťa je prijaté, aby im to oznámili.**

Zaujímalo nás ako sa v materskej škole pripravujú najstaršie deti na vstup do základnej školy.

- Už dlho sme škola podporujúca zdravie stravovaním aj športovými aktivitami. Organizujeme ich veľa, v škôlke i v kurzoch a krúžkoch, najmä športových. Plávanie, korčuľovanie, lyžovanie, gymnastiku financujú rodičia a platia aj za výučbu anglického jazyka a keramický krúžok.

Pred zápisom detí do prvého ročníka základnej školy (začiatok februára) organizujú stretnutie rodičov, psychológa a učiteliek základných škôl, na ktorom sa rodičia dozvedia, aké vedomosti by malo ich dieťa mať a čo sa ešte dá stihnúť v materskej škole do konca školského roka. Dozvedia sa aj o možnosti dať dieťa do nultého ročníka v škole. Do konca mája absolvujú deti psychologické vyšetrenia školskej pripravenosti - školskej zrelosti. V závere vyšetrenia psychológ odporučí zaškolenie alebo odklad školskej dochádzky. Dieťa nie je na školu pripravené vtedy, ak nedosiahlo vývinovú úroveň na svoj vek a nespĺňa kritériá pripravenosti po stránke fyzickej, psychickej, sociálnej alebo emocionálnej. Ak psychológ navrhne odklad, rodič nemusí tento návrh akceptovať. Pri konzultácii však musí byť informovaný o všetkých možnostiach, ktoré môže zaškolenie do 1. ročníka priniesť. Rozhodnutie o odklade je významným krokom v živote dieťaťa. Preto treba veľmi dobre zvážiť ako ho využijeme. Niektoré deti zostávajú doma, čo je tá najnevhodnejšia možnosť, iné sa vrátia do materskej školy. Je tu však i možnosť ďalšej alternatívy – zápis do 0. ročníka.

A čo by malo platiť pri rozhodovaní, či dieťa nechať ešte v materskej škole alebo či ho dať do nultého ročníka, ktorý je v našej mestskej časti v Základnej škole na Biskupickej ul. 21?

Je to individuálne, ak je dieťa mimoriadne hravé a nedokáže sa ešte plne sústrediť, ak si ešte rado po obede pospí, má časté zdravotné problémy, je malé a slabšie, ale psychicky je pripravené, teší sa do školy, je vhodnejší zápis do nultého ročníka. Aj tam sa ešte hrá a oddychuje, ale už sa zdokonaľuje jeho pripravenosť na 1. ročník - grafomotorické zručnosti, matematické predstavy, zrakové a sluchové vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, reč, kresba, sociálna zrelosť, fyzická zdatnosť. **Rodičia sa môžu po nultom ročníku rozhodnúť, ktorú školu podľa ich výberu bude dieťa navštevovať.**

V Materskej škole na Dudvážskej ulici sú zapojení do všetkých spomínaných projektov a deti si, rovnako ako v ostatných našich materských školách, po obede umývajú zúbky. Mária Vrablecová spomína aj dlhoročné ovocné dni v škôlke. Spočiatku v utorok a štvrtok každý rodič priniesol nejaké ovocie, v škôlke ho umyli, pripravili a dali deťom. Keď hygienici zakázali nosiť do škôlky akúkoľvek potravu, viacerí rodičia boli nahnevaní, lebo ich dieťa vďaka tomu začalo jesť ovocie a zeleninu, ktoré predtým odmietalo. Pri ovocných dňoch zostali, rodičia finančne prispievajú na nákup ovocia, ktorý robia na osobitný účet spolu s nákupom potravín do kuchyne.

Mária Vrablecová hodnotí prá-

cu kuchárky Eleonóry Kočišovej v ich školskej kuchyni ako výbornú a isto aj vďaka nej deťom chutí. A ak aj spočiatku niečo odmietajú, časom zistia, že je to dobré a pridajú sa k ostatným.

V tejto škôlke majú nové koberce, nové ležadlá, jednu triedu úplne novozariadenú nábytkom, v ďalších nové stoly a stoličky. Horšie je to s technickým stavom budovy, ale to platí o všetkých objektoch materských škôl v mestskej časti. Po viac ako tridsiatich rokoch treba opraviť strechy, vymeniť okná, dvere. Neostáva iné, len vyzbrojiť sa trpezlivosťou a veriť, že postupne sa to podarí.

Morley povedal, že rovnako dôležité je dať svetu dieťa, ako je dať dieťaťu svet. Všetko nasvedčuje tomu, že učiteľkám v našich materských školách sa to darí.

Mária Kostková

ANKETA

Je tu september, horúce letné prázdniny sú za nami, nastal čas vrátiť sa do škôl. V ankete vám chceme priblížiť, ako prežili prázdniny žiaci a študenti z našej mestskej časti.

V Biskupiciach vidno nedávno zrenovované detské ihriská, no i napriek tomu školáci nemajú veľa možností, ako stráviť voľný čas. Väčšina z nich prežila teda svoje prázdniny u starých rodičov, na kúpaliskách a doma pri počítači.

Janko (10): - Bol som s našimi na chate. Chodili sme po horách v Malých Karpatoch. Bolo to veľmi pekné, páčila sa mi príroda. Druhú polku prázdnin som prežil u babky v Cíferi, ale tam sa mi nepáčilo, lebo som tam nemal kamarátov a nudil som sa.

Tomáš (8): - Bol som na dovolenke v Chorvátsku pri mori. A potom som sa celé leto hral na počítači.

Filip (13): - Bol som na veľkom kresťanskom festivale. Bolo tam fajn, súťažil som a s ostatnými bola sranda. Spali sme pod stanmi a parádne sme zmokli - ozaj svetová búrka.

Emka (7): - Prázdniny boli pekné, bola som u babky v Beluši, chodila som na kúpalisko a aj nafukovací bazén má babka na dvore. Bola som na skákacom hrade. Aj na Trenčianskom hrade som bola a videla som tam ohňovú šou.

Jarka (8): - Na dovolenke som bola v Taliansku a potom doma. Bola som aj na lodi a išli sme do Viedne s maminou a tatinom.

Lucka (12): - Bola som na trojtýždňovom športovom sústredení v Španielsku a potom v konskom tábore. No a chvíľku som strávila aj u starých rodičov.

Helenka (12): - Bola som za bratom v Amerike. Má koníky, sliepky, kozičky, kŕmila som ich a keďže mám rada zvieratká, veľmi ma to bavilo. Jazdievala som na koni, chodili sme sa kúpať, rada plávam.

Chiara (7): - Cez prázdniny som bola u starkej a u deda v Brezne. Venčila som Aďu a Jeny a hrala som sa s nimi. Chodila som na preliezky. Bola som na chate s krstnou a veľmi sa mi páčilo.

Tínedžeri a študenti prežívajú prázdninový čas už inak. Venujú sa záľubám, navštevujú hudobné festivaly, no častou odpoveďou je brigáda, ktorá ich pripravuje a formuje na nový život, ktorý im klope na dvere. Niektorí však aj napriek možnostiam, aké mladým naše okolie i celá Bratislava ponúka, presedeli prázdniny hraním video hier a posedávaním v podnikoch.

Tomáš (18): - Brigádoval som v jednom hypermarkete. S priateľkou som bol na chate. Občas som sa stretol so spolužiakmi, prázdniny prefrčali ani neviem ako.

Lukáš (16): - Brigádoval som, chodil som von, kúpať sa a doma pri počítači. A bol som pri mori s rodičmi – z donútenia - už sa mi veľmi nechcelo tráviť voľné dni s rodičmi.

Zuzka (14): - Doma. Celé leto som bola doma a hrala Playstation a na počítači a chatovala som niekedy aj do polnoci, našla som si tak veľa nových kamošov.

Marián (19): - Behal som po metalových koncertoch, počúval muziku a cvičil na gitare. Škoda, že už je koniec prázdnin.

Michal (17): - Bol som na Pohode. Parádne bolo. Zbalil som dobrú babu. A zvyšok prázdnin som pracoval - prachy sa zídu.

Mirka (17): - Nemala som veľmi záživné prázdniny. Bola som u babky na dedine blízo Trenčína a doma tu v Bratislave. Jediné akcie boli festivaly. Topfest, Hodokvas a Bažant pohoda. A videla som tam Sex Pistols – super zážitok.

Takto sa končí malá prázdninová nostalgia. Každý prežil svoj kúsok leta a verím, že aj vy ste si zaspomínali pri čítaní odpovedí na vaše prázdniny, či už čerstvé alebo dávno minulé.

Na záver možno teda zhodnotiť, že síce tvorivá detská myseľ si vie nájsť spôsob, ako stráviť voľný čas, no nebolo by na škodu, keby sa deťom a študentom venovalo viac pozornosti.

Pýtal sa študent
Radovan Kopečný

Všetko o teple...

Výroba a distribúcia tepla je zo zákona podnikateľskou činnosťou. Nemôžu ju teda vykonávať tzv. príspevkové organizácie, ale obchodné licencované spoločnosti, ktorých cieľom je aj tvorba zisku. Treba však povedať, že táto činnosť je na Slovensku regulovaná Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý adekvátnym spôsobom reguluje aj dosahovaný zisk. V prípade spoločnosti Dalkia je to zisk na úrovni cca 3 % po zdanení v porovnaní k obratu.

Hlavným prínosom pre mesto je hlavne bezporuchové zabezpečenie strategickej činnosti pre svojich obyvateľov za konkurencieschopnú cenu. Nemenej dôležitým je fakt, že Dalkia zabezpečuje permanentnú modernizáciu tepelno-technických zariadení.

Ako funguje mestský vykurovací systém centrálneho zásobovania teplom (CZT)?

Systém centrálneho zásobovania teplom (CZT) zabezpečuje teplo a pohodlie pre všetkých svojich užívateľov. Princíp jeho fungovania spočíva v centralizovanej výrobe a distribúcii tepelnej energie podzemnými rozvodmi pre obytné domy, administratívne budovy, školy, športové zariadenia a ostatné budovy. Jednotlivé zložky tohto systému (centrálne kotolne, tepelné rozvody a domové odovzdávacie stanice) spravuje a prevádzkuje od februára 2007 spoločnosť Dalkia a.s. najprv prostredníctvom spoločnosti REKOTAK s.r.o. a od júna pod názvom Dalkia Podunajské Biskupice s.r.o.. Zabezpečuje výrobu a distribúciu tepla a teplej úžitkovej vody v Mestskej časti Podunajské Biskupice. Tento majetok, ktorého aktíva slúžia k produkcii tepla a teplej úžitkovej vody spravuje, využíva, zabezpečuje jeho údržbu, modernizuje a zveľaďuje spoločnosť Dalkia Podunajské Biskupice, spol. s r.o. vďaka silnému zázemiu materskej nadnárodnej spoločnosti.

Centrálna kotolňa

Predstavuje efektívny spôsob výroby tepelnej energie, pri ktorom platí pravidlo, že výroba vo veľkom býva lacnejšia. V kotolni sa nachádza viacero kotlov slúžiacich na ohrev vody, ktorá zabezpečí prenos tepelnej energie. Kotolne sú zväčša situované na okraji obytných zón, rešpektujú všetky bezpečnostné a environmentálne hľadiská. Na bezporuchový chod kotolne dozerajú technici, ktorí sú v pohotovosti 24 hodín denne.

Tepelné rozvody

Systém CZT tvoria potrubia často vedené pod zemou. Cirkuluje v nich teplá voda, ktorá zabezpečuje prenos tepelnej energie z kotolne na miesto spotreby. Potrubia sú izolované, aby sa minimalizovali tepelné straty na trase medzi centrálnou kotolňou a najvzdialenejším bodom dodávky tepla.

Domová odovzdávacia stanica

Zabezpečuje prenos tepelnej energie medzi rozvodmi systému CZT a rozvodmi v budove. Zabezpečuje tiež lokálnu prípravu teplej vody. Prostredníctvom dispečingu je monitorovaná 24 hodín denne.

Zdroje energie

Centrálna kotolňa môže pri výrobe tepelnej energie používať rôzne typy primárnych palív. V súčasnosti je najviac používaným palivom zemný plyn, ktorý vo väčšine prípadov nahradil čierne a hnedé uhlie. Popri klasických zdrojoch energie sa stále viac používajú obnoviteľné zdroje energií ako napr. biomasa (drevná štiepka, palety, kôra, slama, ...) a bioplyn.

Nevyhnutná technologická modernizácia systémov CZT

Výhodnosť systému CZT oproti individuálnym zdrojom tepla je podmienená neustálou technologickou modernizáciou zariadení, ktoré zásobujú domácnosti a prevádzky teplom. Spotreba paliva a množstvo emisií je nižšie ako pri samostatnom vykurovaní. Do výstavby a rekonštrukcie sústav boli v ostatných rokoch preinvestované veľké objemy financií. Aj napriek tomu však stále viac odberateľov tepla uvažuje o odpojení sa od CZT a volí radšej individuálne vykurovanie. Aké sú vo všeobecnosti hlavné príčiny tohto javu?

- ceny plynu pre domácnosti, v porovnaní s veľkoodberom
- často nízka kvalita služieb v dodávke tepla
- v niektorých mestách existujú prebytky tepelných zdrojov, ktoré sa výrobcovia snažia kompenzovať rastúcou cenou tepla.

Takto dodávatelia tepla často strácajú odberateľov, čo znamená ďalšie znižovanie účinnosti sústavy tepelných zariadení a teda nárast ceny tepla. Jedným z riešení tejto situácie je postupný prechod k malým blokovým výmenníkom tepla, ktoré sa budujú priamo na mieste spotreby tepla tzv. domové odovzdávacie stanice. Takto sa znížia straty v sekundárnych rozvodoch a straty pri doprave teplej úžitkovej vody do miesta spotreby. Veľa by sa vyriešilo zreálnením ceny zemného plynu pre domácnosti, ktoré sa pre tento sektor postupne zvyšujú. Tí čo uvažujú o odpojení sa, by mali posúdiť napríklad situáciu v Čechách. Ceny energie pre maloodberateľov tu už nie sú deformované. V ostatných európskych krajinách neustále narastá pokrytie sústavami CZT.

Svet ovládli úsporné energetické programy Mimo nie sú ani naše bytové domy

Ceny primárnych energií, a tým pádom aj ceny tepla, keďže palivo v nich predstavuje viac ako dvojtretinový náklad, vzrástli za posledných 10 rokov viac ako dvojnásobne. Je teda nevyhnutné, aby sme zmenili prístup k spotrebám energií, aby sme zmenili naše konanie. Je tiež potrebné investovať do zlepšenia stavu našich domov a bytov. Na to, aby sa s energiou nakladalo úsporne, musí byť táto efektívne vyrobená, transportovaná a samozrejme aj spotrebovaná. Dalkia v tomto smere vynakladá každoročne nemalé finančné prostriedky na zefektívnenie a modernizáciu systémov centrálneho zásobovania tepla – do celkových rekonštrukcií kotolní, výmeny kotlov, termokondenzátorov, do vyregulovania rozvodov TÚV a vykurovania, výmeny obehových čerpadiel vrátane frekvenčných meničov, nových riadiacich systémov, výmeny teplovodných potrubí za predizolované... Za týmto úsilím výrobcu a dodávateľa tepla však stále zaostáva snaha niektorých majiteľov objektov realizovať úsporné opatrenia, pričom potenciál úspor na úrovni domov je často viac ako 40 %.

Alternatívne možnosti výroby tepla

Obnoviteľné zdroje energie, ktorých základom je slnečné žiarenie (biomasa, vodná, veterná a slnečná energia), sú schopné pokryť spotrebu všetkých druhov energie prakticky v každej krajine sveta. Sú ekologické a neznečisťujú prostredie.

Zmenšujúce sa zásoby fosílnych palív, poškodzovanie životného prostredia a zdravia ľudí rovnako ako etický rozmer problému si vyžadujú premýšľať nad postupnou zmenou súčasného stavu. Snaha o zmenu si však vyžaduje nové technológie, a tie si vyžadujú nový spôsob myslenia, ale aj financovania.

Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja a spoľahlivého zásobovania palivami vyžaduje vyrábať energiu aj využívaním obnoviteľných (alternatívnych) zdrojov energie. Dnes je zrejmé, že obnoviteľné zdroje energie by boli schopné nahradiť fosílne palivá.

Spoločnosť Dalkia má desiatky úspešných referencií z využitia alternatívnych zdrojov energie využívania solárnej či veternej energie, ale aj biomasy. Slovenská legislatíva, resp. vôľa regulátora podporovať takéto zdroje energií, dosť zaostáva za krajinami západnej Európy, ale aj za našimi susedmi. Preto dnes náš tím expertov aktívne pracuje na rôznych technicko-ekonomických štúdiách, aby sme mohli tieto projekty investične realizovať v momente, keď to bude prínosom pre odberateľa v podobe zníženia ceny tepla.

V ústrety zákazníkom

S novým dizajnom aj obsahom web stránky

Tento rok bol rokom zmien pre webovú stránku **www.Dalkia.sk**. Okrem atraktívneho dizajnu sme priniesli aj nový obsah a niektoré nové rubriky. Na novom webe nájdete informácie o spoločnosti, jej histórii ale aj službách, ktoré Dalkia klientom poskytuje. V záložke Komunikácia nájdete odborné publikácie, ktoré si môžete stiahnuť v plnom znení pre vaše potreby. Momentálne pripravujeme zákaznícke okienko, kde už v krátkej dobe budete môcť posielať svoje otázky, na ktoré vám budú odpovedať zodpovední zamestnanci našej spoločnosti, prípadne externí odborníci. Budeme radi ak si kliknete na www.dalkia.sk

www.uctovnictvo-dane-mzdy.sk

ROVES

Vedenie účtovníctva
Spracovanie miezd
Daňové priznania

Radi Vás privítame v novootvorených priestoroch
na Hviezdoslavovej 3 v Podunajských Biskupiciach

Tel./fax: 4552 2896, 4564 1131 - 2

Po – pia od 9.00 - 16.00 hod.

www.pracka.sk

- servis pračiek a umývačiek riadu všetkých značiek
- predaj náhr. dielov na pračky a umývačky
- predaj nových aj poškodených spotrebičov

predajňa: Bučinova 2, Vrakuňa (pri potravinách REMA)

Po,St,Pi 10.00 - 17.00
Ut,Št 12.00 - 17.00

0903/600 208, 0905/613 458
servis@pracka.sk

iGA kuchyne **Kuchyne na mieru**

Kazanská 3
Bratislava - Podunajské Biskupice
www.iga-kuchyne.sk
Kontakt: 0918 678 398
e-mail: kazanska@iga-kuchyne.sk

Čo Vám ponúkame?

• Zameranie • výrobu • dopravu •
• montáž • 5 ročnú záruku •

• 164 druhov typizovaných skriniek, atypické rozmery podľa požiadavky, 18 farebných odtieňov korpusov, kvalitnú nemeckú technológiu, 45 farieb fóliovaných dvierok, 45 tvarov frézovaných dvierok, 28 farieb pracovných dosák, elektrospotrebiče, stoly, stoličky a doplnky •

Otvorené: pondelok - piatok od 10.00 do 18.00

Pozývame Vás na predajnú akciu dámskych a pánskych kabátov a oblekov od slovenského výrobcu za výborné ceny.

Kedy?

Od utorka 30. 9. do štvrtka 2. 10. 2008

od 11.00 do 18.00 hodiny

v Kultúrnom stredisku TALLIN

na Stavbárskej ul. 60 vo Vrakuni

PREČO PRÁVE U NÁS?

Najvyššia kvalita za rozumnú cenu!

Predaj aj na splátky.

Možnosť vrátenia peňazí za nákup!

www.peknekabaty.sk

A-COUNT SERVICE, s.r.o., Ul. Padlých hrdinov 14, tel./fax: 4552 6078, tel.: 4598 7207, 0903 445 855: účtovníctvo pre fyzické a právnické osoby, DPH • mzdy • priznania • poradenstvo zdarma •

Vyučovanie, doučovanie a konverzácie nemeckého jazyka aj u vás doma. Deti, dospelí, začiatočníci, pokročilí. Cena dohodou. 0904 530 296.

APOLLO AUTOŠKOLA

Hviezdna 1, (areál TJ Spoje)
Podunajské Biskupice
Tel./fax: 45 52 29 66, 0905 309 924

• Vodičský preukaz sk. B • Školenie vodičov • Kondičné jazdy • Platba aj na splátky • Zľava pre majiteľov karty Sphere • Zaručujeme pevné ceny •

Decor Art

nábytok
bytové doplnky
dekorácie
Nájdete nás na Kazanskej 21
(oproti TATRA BANKE)

Exotické sedačky
za super cenu

bytové doplnky • dekorácie • darčeky • kované postele • štýlový nábytok
sedacie súpravy z banánových listov a kukuričnej priadze • sklo • kryštál • keramika

OTVÁRACIE HODINY ▶ PONDELOK - PIATOK 9,00-12,00 13,00-18,00 ▶ SOBOTA 9,00-12,00

Kontakt: 0905 546 981, 0905 342 117, 0918 806 034
www.decorart.sk

www.nchron.sk

15. september - 31. október 2008

Skoč do Hronu po super výhry

1. cena - 3x LCD televízor
2. cena - 6x Horský bicykel
3. cena - 12x Značková taška

HRON
všetko po ruke

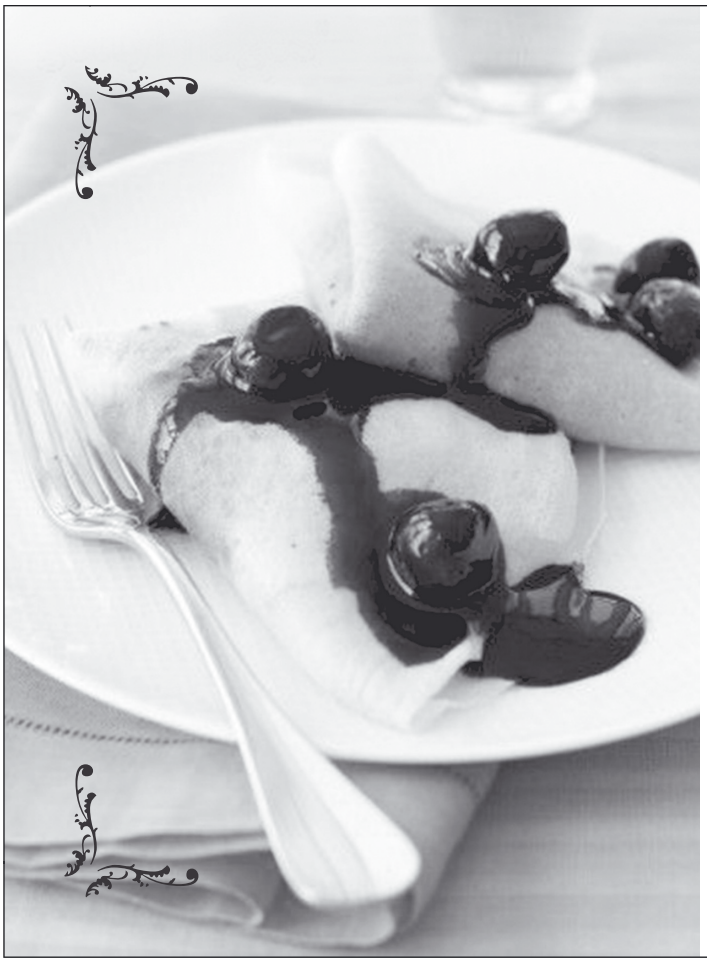

NEW GARDENS
RESTAURANT

Ponúkame:
- organizovanie spoločenských i firemných podujatí
- možnosti rezervácie miest a uzavretej spoločnosti
- denné menu a rozvoz jedál

Taktiež ponúkame:
kávu, nealko, pivo, raňajkové menu, denné obedové menu, jedlá na objednávku, pizzu

Nové Záhrady I/13A, 821 05 Bratislava
Tel.: 02/482 353 20, mob.: 0917 627 666
Pondelok - Sobota 9.00 - 19.00 hod.

TETA
POTRAVINY
Podunajské Biskupice, Trojičné nám. č. 2
Vás srdečne pozývajú do predajne.
Našim zákazníkom denne ponúkame čerstvý sortiment:
- mliečnych • pekárenských (u nás pečených)
- lahôdkárskych výrobkov a široký sortiment ostatných potravín za akciové ceny

AKCIA od 15. 9. do 15. 10. 2008

Kofola originál, citrus, bez cukru 2 l	29,90
Zlatá studňa sýtená, jemne sýtená 1,5 l	10,90
Sirup Zlatá studňa lesná zmes, malina, pomaranč 0,7 l	32,90
Croissant 7days 4 druhy: kakao, jahoda, karamel, champan 65 g	9,90
Káva Tchibo gold 100 g	109,90
Káva Eduscho moca grande 275 g	57,90
Olej Brolio slnečnicový 1 l	54,90
Red bull 0,25 l	35,90
Cocio klasik, čokoláda, vanilka - ľadová káva 0,25 l	24,50
Syr Bambino 100 g	23,90
Čokoláda Bublisimo mliečna, oriešková 37 g	8,90

Otvorené: pondelok - piatok 6.00 - 19.00
sobota 6.00 - 13.00
Tešíme sa na Vašu návštevu.

Krvný tlak kontroluj DENNE!
- Digitálne tlakomery 2. generácie
- Spoľahlivé a presné meranie
- Identifikácia arytmie

DNI SRDCA V LEKÁRŇACH september 2008
+ 5 rokov záruka
www.microlife.sk
+ adaptér zdarma!
SWISS DESIGN

elmex s aminfluoridom
systém spoľahlivej ochrany pred zubným kazom!

0-3 roky 3-6 rokov 6-12 rokov od 12 rokov od 6 rokov ...intenzívna fluoridácia

Zubné pasty a ústne vody používajte denne. Používajte 1 × týždenne.
Premôžme spolu zubný kaz! Elmex s aminfluoridom.

KDE? ...v lekárni ZELENÁ FARMÁCIA
Bratislava, Uzbecká 18/A, tel. 02/40 200 405
otvorené: pondelok až piatok 8⁰⁰-18⁰⁰h, sobota 8⁰⁰-12⁰⁰h

Pozvánka na ďalšiu Oldies párty

Po veľkom úspechu prvej Oldies párty **srdečne pozývame mladých i starších - všetkých, ktorí majú radi hudbu 70 – 90 rokov na druhú Oldies párty. Uskutoční sa 3. októbra 2008 od 19.00 do 24.00 hodiny v Dome kultúry Vetvár na Biskupickej ul. 15.** O hudbu do tanca i na počúvanie sa postará DJ.

Vstupenky v hodnote 120,- Sk si možno kúpiť v DK Vesna, Biskupická 1, každý deň od pondelka do piatku.

(odd. ŠaK MiÚ)

Pútnikom blahoslavenej sestry Zdenky

Pútnikov a ctiteľov blahoslavenej sestry Zdenky pozývame na svätú omšu, ktorá sa koná v kostole Svätého kríža v Podunajských Biskupiciach:

V utorok **30. septembra 2008 o 16.00 hodine** bude hlavným celebrantom ThLic. Peter Slepčan, profesor patrológie na Rímskokatolíckej cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave a farár vo Vajnoroch.

V tomto roku si pripomíname 5. výročie návštevy božieho služobníka, Jána Pavla II. v Bratislave, počas ktorej vyhlásil biskupa Vasiľa Hopku a sestru Zdenku Schelingovú za blahoslavených. Pri tejto príležitosti bola v troch kostoloch Bratislavy trojdňová duchovná obnova.

Páter Frank MSC, rektor kostola Sv. kríža a Milosrdné sestry Svätého kríža

Ponuka práce

Privítali by ste pracovisko v mieste Vášho bydliska? Nebaví Vás už cestovať?

Prijmeme:

- **Referenta nákupu a odbytu. Anglický jazyk a prax nutná.**
- **Farmaceutickú laborantku odbytu - sortiment liečebnej kozmetiky.**
- **Pracovníka skladu s drogistickým tovarom.**

Volajte: 02/402 00 404 alebo pište na e-mail: liptakova@interpharm.sk

---

Hľadáme zamestnancov na pozíciu upratovač priemyselného objektu a zámočníka. Tel. č.: 5341 8762

Predám Škodu Favorit r. v. 08/1994, kúpené v SR, nové tlmiče aj riadenie, prevodovka manuál, hmlovky, EK, STK. Objem motora 1298 ccm, výkon v kW 40, palivo benzín, karoséria Hatchback, 5 dverí, v dobrom stave, 120 000 km. Farba zeleno-modrá. Výbava: strešné okno, rádio Blaupunkt, zimné gumy Matador na diskoch jazdené dve sezóny. Cena dohodou.

Kontakt: 0903 252 337

PREHĽAD PODUJATÍ V DOMOCH KULTÚRY

Program na október

Dom kultúry Vesna, Biskupická 1

6. 10.	18.00	Schôdza MO MS
7. 10.	15.00	Stretnutie starých skautov
7. 10.	**17.30**	**ZO SZZ – ocenenie vystavovateľov ovocia a zeleniny**
10. 10.	16.30	Stretnutie mladých skautov
17. 10.	16.30	Stretnutie mladých skautov
21. 10.	**17.00**	**Prednáška záhradkárov**
24. 10.	16.30	Stretnutie mladých skautov
31. 10.	16.30	Stretnutie mladých skautov

Dom kultúry Vetvár, Biskupická 15

12. 10. 15.00 ZO CSEMADOK – divadelné predstavenie

Pravidelná činnosť

Po, Ut, Št 16.00 Tanečno športové štúdio M + M

Občianske združenie VŠETKÝM DEŤOM

Vás v rámci svojho aktuálneho projektu pozýva na cyklus promenád na ihrisku na Podzáhradnej ulici

SEPTEMBER

17. 9. 2008 od 17.00 – 19.00 hod. (streda)

DIVADELNÁ PROMENÁDA

- ***interaktívne divadlo Červená Čiapočka – predstavenie pre deti*** **(profesionálni herci: Janka Sovičová, Boris Bačik)**
- spoznáte, čo zjete? – ochutnávka ovocia a zeleniny hravou formou
- tvorivé dielne pre deti – nakresli svoju obľúbenú zeleninu a ovocie, výroba „veselých tanierov"
- výstava kresieb

20. 9. 2008 od 10.00 - 12.00 hod. (sobota)

SKAUTSKÁ PROMENÁDA

- ***skautský zbor Sv. Alžbety – niečo viac o skautingu, skauting ako životný štýl, filozofia skautingu***
- prekážková dráha pre deti
- skauti vo svojich uniformách
- PONÍKY – jazda na koníkoch – spoplatnené

27. 9. 2008 od 9.00 – 12.00 hod. (sobota)

MÓDNA PROMENÁDA

- ***BURZA – oblečenia, hračiek, drobností –*** všetkého, čoho sa potrebujete zbaviť. Pozývame predávajúcich a kupujúcich... už na druhú burzu na ihrisku a dúfame, že každý si tu nájde drobnosť, ktorá ho poteší...

27. 9. 2008 od 16.00 - 18.00 hod. (sobota)

PROMENÁDA PSÍKOV

- ***Zverolekárka MVDr. Zacharová*** – rozhovor s deťmi a rodičmi o zvieratkách, aké si kúpiť, ako sa o ne starať, čo z toho plynie, zvieratká bývajú choré, ako ich milovať a neubližovať im
- pán Barla a jeho vlčiak Bajt - ukážky výcviku psíka
- psičkari verzus ihrisko – pokus o diskusiu: pozývame psičkárov z okolia, aby sa prišli pozrieť, zoznámili nás so svojimi psíkmi, vypočuli si, čo nás trápi a boli vypočutí
- ukážky domácich maznáčikov – prineste ukázať vaše domáce zvieratá
- tvorivé dielne pre deti – výroba zvieratiek z prírodných materiálov

OKTÓBER

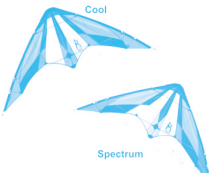

2. 10. 2008 od 16.00 – 18.00 hod. (štvrtok)

PROMENÁDA VENOVANÁ NEVIDIACIM

- **O živote nevidiacich**
- Brailovo písmo, biela palička, vodiaci pes
- hry pre deti, simulácia - hra na nevidiacich

11. 10. 2008 od 16.00 – 18.00 hod. (sobota)

PROMENÁDA SO ŠARKANMI

- ***II. ročník podujatia Obloha plná šarkanov***
- súťaže v púšťaní šarkana (najdlhší let, najvyšší let a najkrajšia kresba šarkana)
- tvorivé dielne pre detí – ako si predstavujem najkrajšieho šarkana

25. 10. 2008 od 16.00 – 18.00 hod. (sobota)

JESENNÁ PROMENÁDA

- ***II. ročník podujatia Usmiata tekvica***
- **súťaž o najkrajšiu tekvicu** (prineste si tekvice a potrebné náradie na zdobenie, zaregistrujte sa do súťaže a pustite sa do vykrajovania a zdobenia)
- práca s prírodnými materiálmi (šišky, šípky, gaštany, listy zabezpečíme)
- maľovanie na tvár
- vyhlásenie výsledkov príde overiť samotná bosorka: D

Jedným zo zámerov projektu Promenáda na ihrisku je zapojiť do jeho realizácie čo najviac lokálnych komunít, záujmových skupín, širokú verejnosť aj jednotlivcov. Program je stále otvorený novým nápadom a aktivitám. V prípade záujmu o aktívnu účasť kontaktujte Zuzanu, mobil: 0908 713 090 alebo www.vsetkymdetom.sk

TENTO PROJEKT SA USKUTOČNIL VĎAKA GRANTOVÉMU PROGRAMU ŠANCA PRE VÁŠ REGIÓN KONTA ORANGE, N. F.

Biskupické noviny – Püspöki Újság, Bischofsdorfer Zeitung – **mesačník Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice • Vydavateľ:** Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice, Trojičné nám. 11, 825 61 Bratislava, **www.biskupice.sk • Šéfredaktorka:** PhDr. Mária Kostková • **Redakčná rada:** PaedDr. Beata Biksadská, Oľga Goljanová, Alžbeta Jančulová, Izabella Jégh, Jaroslav Rukavica • **Redakcia:** Trojičné nám. 11, 825 61 Bratislava, **tel.: 45 52 33 33, 0949 433 043, 0902 124 084,** tel.: 45 24 80 24, **e-mail: kostka@in.slovanet.sk • Inzercia a reklama:** tel.: 45 52 33 33, 0949 433 043, cm²/22,– Sk • **Tlač:** IRIS, Bodvianska, 821 07 Bratislava, tel.: 4564 4121 • **Registračné číslo:** OÚ BA II, ORRaIOV 178/2000 • Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia • Redakcia a redakčná rada nezodpovedá za obsah článkov prispievateľov. • **Uzávierka vždy 28. v mesiaci.**